

Miskolci Egyetem
Gazdaságtudományi Kar
Marketing és Turizmus Intézet
Turizmus-vendéglátás szak

Falusi turizmus fejlesztése Dédestapolcsány és környékén

Géczi Máté Csaba
2019

Miskolc, 2019.04.24

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS.....	2
A FALUSI TURIZMUSRÓL ÁLTALÁBAN.....	4
A TELEPÜLÉS ELHELYEZKEDÉSE, KÖZLEKEDÉSI KAPCSOATOK.....	11
A TELEPÜLÉS MÚLTJA, TÖRTÉNETE.....	12
INFRASTRUKTURÁLIS HELYZET:.....	13
TERMÉSZETI ADOTTSÁGAI.....	14
LÁTNIVALÓK	18
<i>HŐSI EMLÉKMŰ.....</i>	<i>18</i>
<i>LAJOS ÁRPÁD SÍRJA</i>	<i>19</i>
<i>CSERÉPEDÉNY GYŰJTEMÉNY</i>	<i>19</i>
<i>KÉZMŰVESHÁZ</i>	<i>20</i>
<i>SERÉNYI – KASTÉLY</i>	<i>20</i>
<i>RÓMAI KATOLIKUS TEMPLOM</i>	<i>21</i>
<i>BÁNTAPOLCSÁNYI REFORMÁTUS TEMPLOM.....</i>	<i>21</i>
<i>DÉDESI REFORMÁTUS TEMPLOM.....</i>	<i>21</i>
<i>A DÉDESI VÁR.....</i>	<i>21</i>
NÉHÁNY SZÓ A DÉDESTAPOLCSÁNYT KÖRÜLVEVŐ FALVAKRÓL, AHOVÁ ÉRDEMES KIRÁNDULNI.....	23
<i>UPPONY.....</i>	<i>23</i>
<i>MÁLYINKA.....</i>	<i>24</i>
<i>TARDONA</i>	<i>25</i>
<i>NEKÉZSENY</i>	<i>26</i>
SZÁLLÁshelyek	28
ÖSSZEFOGLALÁS.....	33
IRODALOMJEGYZÉK.....	35

1. Bevezetés

Záródolgozatom témája Dédestapolcsány és környékének falusi turizmusának elemzése, itt található szállodák, szállók és vendégházak, apartmanházak összehasonlítása, rendszerezése és csoportosítása. Dédestapolcsány körüli falvak Uppony, Mályinka, Nekézseny és Tardona mellett szó lesz még a Lázberci Tájvédelmi Körzetről is, amelyek mind tökéletes élményt tudnak nyújtani a falusi turizmus kedvelőinek.

A második fejezetben a falusi turizmus meghatározása, céljai, története található. A falusi turizmus egy különleges turisztikai termék, amely főleg a falusi és tanyasi térségekben folytatott vendégfogadással foglalkozik. Hazánkban a falusi turizmus gyökerei az 1930-as évekre vezethetők vissza. Rengeteg változáson ment keresztül az évek során és a fejlődése még a mai napokban is folyik, főleg a vidékfejlesztési programoknak köszönhetően.

A harmadik fejezet a település fekvéséről, és közlekedési kapcsolatairól szól, melyből kiderül, hogy habár hegyek és dombok között fekszik, Dédestapolcsány, mégis könnyen megközelíthető a település. Egerből a 25-ös útról letérve, vagy Miskolcra, a 26-os útról megtalálható.

Az negyedik fejezetben Dédestapolcsány kialakulásáról esik szó. A község múltja és történelme sem marad ki. Gazdag történelemmel rendelkezik, ami a középkorig nyúlik vissza. Dédes első említése 1221-ben történik meg. Ekkor még várjobbágyok lakják. Várjobbágyok, akik az Ákos nemzetséghez tartoztak.

Az ötödik fejezet az infrastrukturális helyzetét mutatja be. Infrastrukturális helyzetéből megállapítható, hogy habár fejlett község, együtt kell dolgoznia néhány intézmény fenntartásában más, szomszédos településekkel.

Hatodik fejezetben a természeti adottságokat mutatom be. Túra lehetőség számos, gyalogos vagy kerékpáros. Legnépszerűbb a Szalamandra tanösvény, de van még túrázni lehetőség az Ostra Geológiai tanösvényen is. Közelében található a Lázberci-tó, amely egy mesterséges tó. Igencsak népszerű a horgászatot kedvelők köreiben.

A hetedik fejezetben a látnivalóké a főszerep. Dédestapolcsányból rengeteg turista által kedvelt látványosság megközelíthető. Kínálata között megtalálható a Dédesi vár, a Hősi emlékmű, melyet az I-II. Világháború halottjainak emlékére állítottak. Lajos Árpád sírja, a cserépedény gyűjtemény és a kézművesház.

A Serényi- kastély mellett számos templom is, többek között a Római Katolikus Templom, Bántapolcsányi Református Templom és a Dédesi Református Templom.

A nyolcadik fejezetben közeli falvakról teszek említést. Ezek a szomszédos falvak segítik egymást közelségükkel és ennek köszönhetően jó kapcsolatot is ápolnak. Ha szélesebb szemszögből nézzük őket, egy turisztikai csomagot is alkothatnának, még sincs meg a szoros együttműködés köztük. Mind erőssége a falusi turizmus, de nem tekintenek egymásra se riválisként, se nem partnerként. Kiváló lehetőségeket nyújtanak az itteni lakosoknak a falusi turizmus végzéséhez és fellendítéséhez, melyet ki is használnak.

A kilencedik fejezetben a szálláshelyek elemzéséből kiderül, hogy a legnépszerűbb szálláshelyek a vendégházak. Az itteni turizmus legerősebb pontja a falusi turizmus, de megtalálható egy wellness szálloda is, a wellness turizmust képviselve. A Hotel Experience Wellness Élményhotel hozzátesz a falu sokszínűségéhez. Szálláshelyeik mind felszereltek és naprakészek, hogy élvezni tudjuk a mai világ által nyújtott kényelmeket egy régies, igazi falusi élményt kínáló helyen is.

Azért választottam ezt a témát, mert szerintem sok az ismeretlen lehetőség ezen a környéken, könnyen megközelíthető útvonalon fekszik és a falusi turizmus kedvelőinek tökéletes hely a megpihenésre és feltöltődésre. Fejlődésre mindig van lehetőség, melyet, - mivel sok különböző látványosság már megtalálható itt - a népszerűsítéssel kezdenék.

2. A falusi turizmusról általában

Magyarországon a falusi turizmus gyökerei a XIX. századra, a kiteljesedése az 1930-as évekre vezethető vissza, amikor a városi polgárság körében igen népszerű volt a szabadidőjüket paraszti udvaroknál való eltöltése. Jellemzően a Balaton vidéken, a Mátra és a Bükk környékén alakultak ki szálláshelyek, mivel a kereslet főleg ezekre a területekre korlátozódott.

Kapcsolódó fogalmak:~

Falusi turizmus:

„A falusi turizmus a falusi vendéglátást is magában foglaló komplex fogalom. Elsősorban vidéki településeken folytatott vendéglátásról beszélünk, ami a programszervezés, szállás, étkezés szolgáltatásokat foglalja magába. A falusiturizmus feltétele nem a vidék, hanem a falusias jelleg, a ház, az utcakép, lakónegyed megjelenése, udvar, és a szolgáltatások skálája. Ez azt jelenti, hogy ha egy városban (külvárosban) biztosított a falusias környezet, ott is falusi turizmusról beszélhetünk.”

Forrás: <http://www.tanders.hu/cikkek/21-falusi-turizmus-fogalma>

A falusi turizmus tehát, egy sajátos turisztikai termék, amely nyugalmat, természeti közelséget biztosító, a vidéki, főleg a falusi és tanyasi térségekben folytatott vendégfogadás. A falusi turizmus a falu sokrétű idegenforgalmi kínálatának a hasznosítása. A falusi turizmus együtt kínálja a falusi életkörülmények, a helyi szokások, a kultúra és – ahol van – a mezőgazdaság adta lehetőségeket. Gyakran és nagyrészt helyiek által irányított és a terület hosszabb távra szóló fejlődési érdekeit szolgálja.

Hazánkban a gazdasági fejlődés területi egyenlőtlenségei a vidék elszegényedését és a városi agglomerációktól való folyamatos lemaradását, elszigetelődését eredményezte, illetve eredményezi. Ez a folyamat nagyon sok esetben a kisebb települések előregedésével, elnéptelenedésével jár.

„Sokáig az emberiség közvetlen kapcsolatban állt a földdel és annak gyümölcseivel. Életét nagyban meghatározta ez a függőség, amint az a régi idők szobrászatából, festészetéből is kitűnik. A változás lehetőségét azonban valamennyi társadalom magában hordozza, amint azt már az előző évszázadok tudósai is megállapították. A területi egyenlőtlenségek magukban hordozzák a társadalmi feszültségeket. Ennek legbiztosabb tünete a migráció.”

Forrás: Falusi Turizmus (Dr. Wachtler István) 2007, 16.

Migráció:

„Vándorlás vagy migráció alatt a népesség ideiglenes vagy tartós helyváltoztatását értjük, amelyet számtalan kiváltó ok (letelepedés, munkavállalás, tanulás, kikapcsolódás stb.) motiválhat. A szakirodalomban a migráció kifejezést általában azokra a népességmozgási folyamatokra használják, ahol a vándorlásban részt vevők helyváltoztatásuk során közigazgatási határt is átlépnek.”

Forrás: <http://tamop412a.ttk.pte.hu/files/foldrajz2/ch02s04.html>

A népesség – különösen a fiatalabb, képzettebb réteg - elvándorol a fejlettebb, s jobb megélhetési feltételeket kínáló térségekbe, városokba. Ez a folyamat öngerjesztő, hiszen a fokozatosan leépülő kor és képzettségbeli struktúra csak újratermelődik, csökkentve ez által a felzárkózás esélyét. A gazdasági fejlődéssel párhuzamosan mindig megfigyelhető az átrendeződés folyamata, ami általában hátrányosan érinti a vidéket. Lassan tudatosulni látszik az emberekben, hogy a vidék hanyatlása pótolhatatlan természeti, társadalmi (közösségi, építészeti, stb.) értékeket tehet örökre tönkre.

Falusi turizmus célja és szerepei:

„A falusi turizmus alapvető célja a vidéki lakosság kiegészítő jövedelemhez juttatása, ezáltal megélhetési gondjaik mérséklése, életszínvonaluk növelése, s nem utolsósorban, a helyben tartás, az elvándorlás megakadályozása. „

Forrás: Falusi Turizmus (Dr. Wachtler István), 2007, 14.

Gazdasági és társadalmi funkciói mellett azonban jelentős ökológiai szerepe is, elsősorban az egészséges élet természeti alapjainak védelme, a tájak sokszínűségének, a tájjellegnek a megőrzése, az erdő és más természeti élőhely megóvása, általában az ökológiai rendszerek védelme tekintetében. Mindemellett kiemelkedően fontos szerepet játszik a vidéki életformához szorosan kapcsolódó közösségi és a közösségi-kulturális értékek megtartásában is tagadhatatlanul fontos szerepet tölt be.

A falusi turizmus elsősorban a többgyermekes családok, s az alacsonyabb jövedelemmel rendelkezők számára lehet vonzó. Sokszor a pihenés egyéni formájának keresése, a nyugalom, a csendet nyújtó pihenés az oka a falusi turizmusnak. A nagy városok zsúfoltságával, zajával, stresszével szemben a városlakók egyre inkább kezdik előnyben részesíteni a természet közelségét, a nyugalmat. A turizmus ezen típusa kiegészítő jövedelmet nyújthat azoknak a gazdáknak, akik korábban mezőgazdaságból esetleg bányászatból éltek ma már ebből nem tudnának megélni. A vendéglátás fejlesztése érdekében új építmények létesülnek, a lakások komfortosabbá válnak, az infrastruktúra fejlődik. Fokozatosan megszűnnek azok az okok, melyek miatt a lakosság számottevő része elhagyta a falvakat. A falusi turizmus tehát igen fontos szerepet tölthet be a települések népességmegtartásában. Emellett elősegíti a népi értékek, hagyományok fennmaradását is, hiszen a kínálatában a helyi népművészet és a népszokások megismertetése is szerepel.

1930-as években már jól működő falusi vendéglátásra berendezkedett magánlakások egészítették ki a szállodák és panziók, nyújtotta vendéglátó-hálózatot. A háborús időszak, s a vele járó gazdasági visszaesés mintegy két évtizedre teljesen megszüntette a falusi üdülés iránti igényt. A szakszervezeti és vállalati üdülőhálózat kialakulásával visszaesett a falusi üdülés jelentősége. A legnagyobb keresletnek örvendő idegenforgalmi körzeteken kívül számos településen megszűntek a szálláshelyek, illetve a turisták fogadására alkalmas egyéb kínálati lehetőségek is. Az 1970-es évektől ismét megmutatkozik érdeklődés a vidék irányában, egyre többen vannak, akik saját maguknak falusi házakban hétvégi üdülőhelyeket alakítottak ki. Az 1980-as években újra előretört a falusi turizmus fejlődése. Megkezdődött a falusi házak kiadása a szállóvendégeknek.

„A 90-es években a falusi turizmus turisztikai választékbővítésként fogalmazódik meg a hivatalos gondolkodásban, az ezredforduló után azonban már az egyik prioritásként tűnik fel a nemzeti turizmusfejlesztési stratégiában. Az EU csatlakozással kiépülő vidékfejlesztésben pedig a mezőgazdaság diverzifikációjának (több lábon állás) egyik módjaként tartják számon és sok milliárd Ft-nyi forrással támogatják fejlesztését. Mára a falusi turizmus – mint fejlesztési kategória - azon túl, hogy kiegészítő bevételt, foglalkozást biztosít néhány ezer falusi családnak, szemléletében további fontos elemekkel, biológiai sokféleség, hagyomány, örökség, környezet, stb. gazdagodott.”

Forrás: http://www.deturope.eu/img/upload/content_56306619.pdf

Az EU nagyban támogatja a vidékfejlesztést, ennek köszönhetően új vidékfejlesztési programok jöttek létre a 2000-es években. Ebből részesült közvetve a falusi turizmus is, mint a vidékfejlesztés egyik fontos eszköze.

Forrás: www.fatosz.eu/ftp/diakoknak_a_dolgozathoz/falusi_turizmus_hazankban.doc

Az Európai Unió 2000-2006 költségvetési ciklusának a Strukturális Alapokból nyújtott támogatásai a Nemzeti Fejlesztési Terven (NFT) keresztül jutottak el a kedvezményezettekhez.

„Az Európai Unió csatlakozás előtt álló országok – így Magyarország is – 2000-től férhettek hozzá az úgynevezett Előcsatlakozási Alapokhoz. Ezek közül az ISPA (= Instrument for Structural Policies for PreAccession) a csatlakozásra váró országok felkészítését szolgálta a Strukturális Alapok támogatásának fogadására; különösen csatlakozást hátráltató konkrét problémák megoldását segítette az infrastruktúra és a környezetvédelem területén. A SAPARD (= Special Aid for Preaccession for Agriculture and Rural Development; Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development) az agrárágazat és általában a vidéki területek fenntartható fejlődéséhez járult hozzá, illetve támogatta a Közösségi Vívmányok befogadásának előkészítését a KAP és a hozzá kapcsolódó egyéb politikák terén. A SAPARD forrásokhoz való hozzájutás feltétele volt, hogy a támogatandó prioritások meghatározására elkészüljön az országos vidékfejlesztési program. 2004. május 1-ét követően a magyarországi vidékfejlesztési politika integrálódott az Európai Unió strukturális és mezőgazdasági politikájához.”

Forrás: https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2011-0029_de_regionalis_es_vidékfejlesztési_ism_elmelet/ch03s05.html

A falusi turizmus Magyarországon 10 év spontán fejlődés után lassan átkerül egy új fejlődési szakaszba, építkezve az elmúlt időszakban felhalmozott tapasztalatokra, a kiépülő vidék- és területfejlesztési intézményrendszerekre. Az elkövetkező új szakasz azonban feltételezi a falusi turizmus, vidéki turizmus kérdéseinek tovább gondolását.

FALUSI SZÁLLÁSHELY LÉTESÍTÉSE

Avagy hogyan lehetek falusi turizmuszolgáltató?

Milyen jogszabályokat kell figyelembe vennem?

239/2009. (X./20.) Korm. Rend. a szálláshely-szolgáltatási tevékenység folytatásának részletes feltételeiről és a szálláshely-üzemeltetési engedély kiadásának rendjéről.

Ez a rendelet határozza meg a Magyar Köztársaság területén a szálláshelyszolgáltatási tevékenység folytatásának részletes feltételeit és a szálláshely-üzemeltetési engedély kiadásának rendjét, viszont nem tartozik e rendelet hatálya alá a nem szálláshely-szolgáltatás rendeltetés ingatlan tartós tartózkodás céljából történő használatba adása lakásbérlet, házbérlet, albérlet vagy ágybérlet keretében. Szálloda, panzió, kemping, üdülőház, közösségi, falusi és egyéb szálláshelyekre vonatkozó jogszabályok.

A rendelet ide kattintva olvasható: http://www.fatosz.eu/ftp/jogszabalyok/239-2009_x_20_kormanyrendelet.pdf

52/2010. (IV. 30.) FVM rendelet - a kistermelői élelmiszer-termelés, -előállítás és -értékesítés feltételeiről.

Ezt a rendeletet azon tevékenységekre kell alkalmazni, amelynek során a kistermelő a része szerinti kis mennyiségű, általa megtermelt alaptermékkel vagy általa betakarított, összegyűjtött vadon termő alaptermékkel közvetlenül a végső fogyasztót, illetve a régión belüli vagy a gazdaság helyétől légvonalban számítva Magyarország területén legfeljebb 40 km távolságon belüli kiskereskedelmi vagy vendéglátó, illetve közétkeztetési létesítményt (**vendéglátó létesítmény**) látja el, **falusi vendégasztalt üzemeltet**.

A rendelet ide kattintva olvasható: http://www.fatosz.eu/ftp/jogszabalyok/239-2009_x_20_kormanyrendelet.pdf

Falusi vagy egyéb szálláshely?

A szálláshely lehet szálloda, panzió, kemping, üdülőház, közösségi szálláshely, falusi szálláshely vagy egyéb szálláshely.

A 239/2009. Kormányrendelet értelmében egyéb szálláshely a szálláshely-szolgáltatás céljára hasznosított, nem kizárólag szálláshely-szolgáltatásrendeltetéssel létesített önálló épület vagy annak lehatárolt része, ahol az e célra hasznosított szobák száma legfeljebb 8, az ágyak száma legfeljebb 16.

Az egyéb szálláshelyeken belül létezik a falusi szálláshely kategória.

A kormányrendeletben foglaltak szerint falusi szálláshely a Balatoni Kiemelt Üdülőkörzethez nem tartozó települések, valamint a gyógyhelyek kivételével az 5000 fő alatti településeken, illetve a 100 fő/km² népsűrűség alatti területeken található olyan egyéb szálláshely, amelyet úgy alakítottak ki, hogy abban a falusi életkörülmények, a helyi vidéki szokások és kultúra, valamint a mezőgazdasági hagyományok komplex módon, adott esetben kapcsolódó szolgáltatásokkal együtt bemutatásra kerüljenek.

Hol kezdjem?

A szálláshely fekvése szerinti települési önkormányzat jegyzőjéhez kell bejelenteni a szálláshely létesítési kérelmet.

A szálláshely-szolgáltatás tekintetében

1. az üzemeltetési engedélyt kiadó,
2. a szálláshelyekről nyilvántartást vezető,
3. a szálláshely-szolgáltatási tevékenységet ellenőrző, valamint
4. a szálláshely-szolgáltatási tevékenység felügyeletét ellátó hatóságként - a Kormány kijelölése alapján - egyaránt a szálláshely fekvése szerinti illetékes települési önkormányzat, Budapesten a kerületi önkormányzat jegyzője jár el.

Forrás: <https://mtu.gov.hu/documents/prod/Falusi-szallashely-letesitese-szakmai-segedlet>

3. A település elhelyezkedése, közlekedési kapcsolatok

Dédestapolcsány Borsod-Abaúj-Zemplén megye nyugati részén fekszik, a Bán-patak völgyében. A település északról Bánhorváti, délről Mályinka, délnyugatról Nekészeny felől közelíthető meg közúton. Miskolcra kb. 30 kilométerre található Észak-nyugatra. A községe áthaladó út köti össze Kazincbarcikát Egerrel.

Dédestapolcsány közelében található a Lázbérci-víztározó, amely kedvelt kirándulóhely és horgászparadicsom. A községből jól megközelíthetőek a környék nevezetességei: a dédesi vár romja, a szentléleki kolostorrom, a bánkúti sípályák vagy Lillafüred.

A bükki települést a 25-ös útról Eger felől Szarvaskő után lekanyarodva érhetjük el, vagy Miskolcra, a 26-os útról Vadna után letérve.

1. ábra: Dédestapolcsány elhelyezkedése Borsod-Abaúj-Zemplén megyében

Forrás: (<http://szallasmalyi.hupont.hu/1/hogyan-mukodik-a-huponthu-weboldalszerkesztos-es>)

4. A település múltja, története

Dédes községet 1221-ben említik először a források, ekkor borsodi várjobbágyok lakják. 1254-ben már áll Dédes vára, amit a tatárjárás után az Ákos nemzetséghez tartozó Ernye bán építtetett.

„DÉDES neve a magyar Dedus személynévből keletkezett Nevét feltehetően egy Dedus nevű várjobbágytól kapta. Bántapolcsány nevének első része a Bán-pataktól ered, míg a Tapolcsány szláv eredetű szó, valószínűleg a „nyárfáknál, topolyáknál” lakó toplica szó származéka. 1304-ben említik az oklevelek a falu plébánosát és templomát, ami Szent Márton tiszteletére volt szentelve. 1313-ban megjelenik a forrásokban a pálos szerzetesrend Szentlélekről nevezett kolostora. TAPOLCSÁNY első említése a pápai tizedjegyzékekből való. Papja 1332-ben 10 garas pápai tizedet fizetett. 1398-ban Zsigmond király Visegrádon kiállított oklevele szerint a dédesi vár birtoka. A falut a középkori források Apolchián, Tapolchan, Tapochan, Tapoczyan, Tapolcyan, Tapolczyan, Thapolchan néven írják. Dédes határában már 1240-ben Tardona és Dédes határjárásában említik a környéken lakó remetéket, a közelben pedig egy vesszős helyet és a dédesi vár kivágott erdejét. 1313-ban már állt a Szentlélek és Krisztus Teste tiszteletére szentelt pálos kolostor, amelynek lakói a szürke ruhás Szent Kereszt remetái voltak. Az Ákos nemzetség tagjai voltak a kegyurak, és 1313-ban István nádor a Tisza mellett halastavat, Diósgyőrben az ottani pálos remetékkel közösen egy szőlőt adományozott nekik. 1473-ban Mátyás király az erdélyi sóbányákból 200 forint értékű sót adott a kolostornak, 1482-ben Péter diósgyőri pap egy házat és három szőlőt adományozott nekik.”

Forrás: <http://dedestapolcsany.hu/kozsegunk-2/a-kozseg-tortenete/>

A két falu 1950-ben egyesült Dédestapolcsány néven, s így vágott neki közel 1800 fős lakosságával a szocializmus építésének. Új feladatok, kihívások, megoldandó problémák vártak a Bükk vidék hegykoszorújának költői szépségű, vadregényes tájai között elterülő településre.

5. Infrastrukturális helyzet

A község rendelkezik vezetékes ivóvíz-, szennyvíz-, gáz- elektromos- és telefonhálózattal. A kábel TV hálózat a Művelődési Házon elhelyezkedő főállomástól került kiépítésre. A szilárd hulladékgyűjtés megoldott a községben.

A település rangja: község, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Észak-Magyarországi régió Kazincbarcikai kistérséghez tartozik. *Területe:* 2945 hektár. *Telefon körzetszáma:* 48, *irányítószáma:* 3643.

Dédestapolcsány 1526 lakosa 643 lakásban él, ezeknek 24%-a van ellátva vezetékes ivóvízzel, 32%-uk szennyvízcsatornával. A gázhálózatba 186 lakás kapcsolódott be, 250 lakás van telefonnal ellátva. A szilárd hulladékgyűjtés megoldott a községben. Az alapfokú ellátást zeneiskola, művelődési ház és az 1903-ban épült Serényi – kastélyban található szociális otthon egészíti ki.

Dédestapolcsány ugyan önálló település, mégis kistelepülési voltából adódóan néhány intézmény ellátására, szolgáltatás biztosítására hatékonyan csak más településekkel közösen képes. Így tartja fenn többek között a Körjegyzőséget Mályinka községgel közösen.

A község főbb önkormányzati intézményei:

Polgármesteri Hivatal (Petőfi Sándor út 21.)

Kiss Benjámin Művelődési Otthon, (Ságvári út 33.)

"Déta" Teleház (Ságvári út 33.)

Tourinform Iroda, (Petőfi Sándor út 21.)

Élmények Völgye Turisztikai Egyesület, (Petőfi Sándor út 24.)

Forrás: <http://dedestapolcsany.hu/kozsegunk-2/civil-szervezetek/>

<http://dedestapolcsany.hu/kozsegunk-2/intezmenyek/>

<http://www.magyartelepulesek.hu/dedestapolcsany/gazdasag.html>

6. Természeti adottságai

Dédestapolcsány a falusi turizmust felfedezni vágyók egyik legkedveltebb célpontja. Természeti adottságai mind tökéletes példa arra, hogy miért is. Ebben a fejezetben ezeket a kedvelt adottságokat fogom bemutatni. Rendelkezik horgászparadicsommal, különböző tanösvényekkel és túraútvonalakkal. Nagyon szép vidék, melyet a környező hegyek megvédenek az időjárás viszontagságaitól. Ebből adódóan az ország egyik legszárazabb és leghidegebb vidéke. A tavasz későn érkezik, a nyár rövid, még a legnagyobb kánikula idején is viszonylag hűvösek a reggelek. A környék talaj- és rétegvízben szegény, felszíni vizekben viszont annál gazdagabb. Területén halad át a Bán-patak, északi határától nem messze hozták létre a Lázbérci-víztározót.

A Bán-patakhoz Tapolcsányban a Csimás-patak, Upponynál a Csernely-patak csatlakozik. A Bán-patak az egész terület vízgyűjtője, a Lázbérci-víztározóba ömlik. A mesterséges tó ellátja a környék településeit ivóvízzel. Kedvelt horgászhely, egyéb sportot (úszás, csónakázás) nem lehet űzni. A tó, a patakok, a környező erdő kedvező élőhelyet teremt sok védett, szigorúan védett és egyszerűen csak szép növénynek és állatnak.

2. ábra: Bán-patak

Forrás: (<http://www.magyartelepulesek.hu/dedestapolcsany/afalufekvese.html>)

„A környék természetes növénytakaróját a Bükk-hegység vidékére jellemző erdőtársulások - cseres-tölgyesek, gyertyános-tölgyesek, bükkösök - alkotják. A patak völgyekben ártéri társulások - fűz- és égerligetek, mocsári és magaskórós társulások - találhatóak. Az erdészetileg hasznosított felületeket vegyeskorú lág- és keménylombos, illetve fenyőerdők borítják.”

Forrás: <http://www.falvak.hu/dedestapolcsany>

„A község az Upponyi-hegység kistáj keleti sarkában található, annak hátság típusú, alacsony középhegységi részén. Felszínét devon és alsókarbon mészkő, homokkő és pala építi fel. Hasznosítható ásványi nyersanyaga a mészkő.

Éghajlata mérsékelt hűvös, mérsékelt száraz, ami inkább csak a kevésbé hőigényes mezőgazdasági növények termesztéséhez megfelelő. Talaja döntően agyagbemosódásos barna erdőtalaj.”

Forrás: <http://www.magyartelepulesek.hu/dedestapolcsany/afalufekvese.html>

Szalamandra tanösvény

A Szalamandra tanösvény a Láz-bérci-víztározó partján, a régi országúton kezdődik. A tanösvény hossza kb. 6 km, változatos terepen, szabadon látogatható. Először sík területen fut, majd az információs táblák útmutatásai szerint lehet tovább menni az erdei úton. Az emelkedés lassú, kb. 200 m a szintkülönbség. Sok védett állat él itt, ezért ha csendben közlekedünk az erdőben, megleshetjük őket eredeti élőhelyükön. A séta során öt pihenőhelyet lehet találni, ahol szalonnasütő helyek, vagy pihenőpadok vannak. A tanösvény jele sárga – fekete, melyek a szalamandra színei. Ezen a jelen kell haladni. A végállomás előtt az út az országos kéktúra útvonalával találkozik. Az országos kéktúra (OKT) célja, hogy a jelvénytulajdonos túra résztvevői a rendszeres természetjárás során megismerjék hazánk természeti szépségeit, tájait, lakóinak életét, országunk történelmét, kulturális kincseit.

Az útvonala a jelölt igazolópontokat érintő, kék sáv jelzésű turistaút a Vas megyei Írott-kőtől a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Hollóházáig vezet. Hossza 1162,1 km.

A tényleges túratáv, valamint a nyomvonal a füzet kiadását követően az időnként elkerülhetetlen módosítások miatt változhat. Az új nyomvonal kijelölése vagy a nyomvonal megváltoztatása minden esetben a Magyar Természetjáró Szövetség (MTSZ) joga és feladata.

Az országos kéktúra útvonalán kívül megtalálható még 4 állomás. A „Festék”-bánya, ezt követi a Lipóc völgy és a Kakasmesszi állás. Ezek után következik az országos kéktúra megálló és az utolsó pedig az Eszkala-tető végállomás.

Forrás: <http://elmenyekvolgye.hu/tanosvenyek/174-szalamandra-tanosveny>

Ostrea geológiai tanösvény

„Az Ostrea geológiai bemutatóhely és a 2 km hosszú tanösvény felfedezésével megismerheti a földtörténeti harmadkor geológiai jelenét és múltját. Kiindulópontja a Dédestapolcsányt Nekézseny felől megközelítő út mellett, a faluba érve található.

Nevét arról az 50-60 millió évvel ezelőtt élt kagylófajról, a mai osztrigák elődjéről kapta.

Nagy értéket képviselnek azok a geológiai feltárások, amelyek az egykori szarmata flóra megkövült maradványait, a sárgás és fekete levéllenyomatokat őrzik. A tájvédelmi körzet jelentős természeti képződménye még a fokozott védelmet élvező Damasa-szakadék, amelyben a hatalmas sziklákat mintha csak óriások dobálták volna szét.”

Forrás: <http://elmenyekvolgye.hu/tanosvenyek/176-ostrea-geologiai-tanosveny>

3. ábra: Lázberci-tó

Forrás: <http://www.magyartelepulesek.hu/dedestapolcsany/lazberc.html>

Láz-bérci Tájvédelmi Körzet

A térség horgásziparadicsomának otthont adó Lázbérci víztározó, kiemelkedően szép, méreteit tekintve lenyűgöző: 6 millió km³ vizet tárol, átlagos vízmélysége 7,5 méter, míg a maximális vízmélység a gát előtti térben 16,5 méter. Páratlan ízű hal fogható itt, aki ebből fogyaszt, sosem fogja elfelejteni az ízét. A Lázbérci Tájvédelmi Körzet területe 3670 ha, ebből fokozottan védett 683 ha, ez a víztározót és az azt övező 120 m-es parti sávot foglalja magában. A víztározó 1967-69 között épült, 1970-ben adták át ivóvízellátás céljából. A tájvédelmi körzet létrehozásának elsődleges feladata a tározó vízminőségének megóvása volt. Mára már turisztikai látványossággá fejlődte ki magát. Mai erdeinek állományait zömmel a csertölgy, a bükk, cserjeszintjét a húsos som határozza meg, de gyakori a galagonya, a mezei juhar és ostorménfa is.

.

A tájvédelmi körzet földtana és élővilága:

„Növénytaniilag is a tájvédelmi körzet legértékesebb része az Upponyi-sziklaszoros, ahol mészköszikla-gyeppek és bokorerdők váltogatják egymást. A szoros különleges értékes, ritka védelemre szoruló növényei: a vetővirág, a cseh tyúktaréj, a sziklai perje, a szürke napvirág, az erdélyi nyúl farkfű és számos más, a bükki sziklagyeppekre jellemző növény. Állatvilága megegyezik a Bükk hegység állatvilágával, de annál természetesen gazdagabb, mert a nagy és zavartalan vízfelület megfelelő élőhelyet nyújt a vízimadarak számára is. Rendszeresen megfigyelhető a halászsas, a szürke gém és a fekete gólya is.”

Forrás: <https://bukk.gportal.hu/gindex.php?pg=3931240&nid=773969>

A tározó biológiai egyensúlyának fenntartása érdekében évente folyik haltelepítés. A víztározón - igen szigorú vízvédelmi előírások betartásával lehet csak horgászni. A Lázbérci tó minden irányból megközelíthető. Ózdról, Kazincbarcikáról, Miskolcra, de Eger felől is.

Az északi részen Upponyig, a délin Dédestapolcsányig lehetséges gépkocsival eljutni, onnan rövid sétával tudjuk megközelíteni a tavat, amely séta már a védett területen belül tehető meg. Elképesztően gyönyörű környék, festői tájakkal, amik mind felfedezésre várnak. Igazán olyan hely ahová többször kell visszalátogatni, hogy minden lehetőségét értékelni tudjuk teljesen.

7. Látnivalók

A községen végigsétálva sok szép olyan házat láthatunk, amely megőrizte a hagyományos népi építészet formáit. Ha figyelmesebben körül nézünk, találhatunk egy-két olyan tornácos házat is, amelyeken még az eredeti bán-völgyi pala látható. Régebben ugyanis a házakat a Bán-völgyben bányászott palával fedték. Aztán a bányászat megszűnt, és a háztetőkön a palát felváltotta a cserép. Legismertebb látványossága a Dédesi Vár, de szeretnék egy két szót szentelni a többi itt található nevezetességnek is.

Hősi emlékmű

4. ábra: II. Világháború hőseinek emlékműve

Forrás:

<https://www.kozterkep.hu/~10594/i-es-ii-vilaghaboru-hosi-halottainak-emlekmuve-ded-estapolcsany.html>

Az 1994 őszén felavatott turulmadaras emlékmű a község első és második világháborús hősi halottjainak állít emléket. Szabadon megtekinthető a Hunyadi utcában.

Lajos Árpád sírja

A dédesi temetőben áll egy síremlék, amelyen Lajos Árpád neve van. A miskolci Herman Ottó Múzeum neves néprajz-muzeológusa volt, akinek munkássága, gyűjtőmunkája szinte egybeforrt a Bán-völgyével. Ma a helyi általános iskola viseli a nevét.

Cserépedény gyűjtemény

Dr. Kiss Miklós magángyűjteménye több mint 2000 darabból áll, melynek túlnyomó része kerámia és ezen belül is kőedény. A magángyűjteményben megtalálható a környék egykori életét idéző szinte valamennyi tárgy – apátfalvi tányér, findza, komatál, korsó, kancsó, különböző gömöri és alföldi csecses korsók és kisebb-nagyobb méretű vásonfazekak, rózsás tányérok, dúsan díszített tulipános ládák, egyszerűbb kivitelű bükkfa szuszékok. Telefonon vagy e-mail-ben kell előre bejelentkezni megtekintéséhez.

5. ábra: Cserépedény gyűjtemény.

Forrás: <https://www.utazitthon.hu/latnivalo/dedestapolcsany/cserep-es-kemenycserep-gyujtemeny-19627>

Kézművesház

A ház létrehozásának a célja a település hagyományos kézműves mestersegeinek idegenforgalmi célú bemutatása, néhány mesterfogás kipróbálásának biztosítása. A kiállítás résztvevői megtekinthetik egy XIX. századi patkolókovács műhelyét, kipróbálhatják a lóborfűjtatót, az üllőt, megismerkedhetnek a kenderfeldolgozás lépéseivel, lehetőségük nyílik a szátyva (szövőszék) és a guzsaly használatára. Május 15 és október 15 között van lehetőség szintén telefonos bejelentkezéssel a megtekintésre.

Serényi kastély

A Serényi-kastély 1903-ban épült eklektikus stílusban. Valaha a Serényiek nyaraló kastélya volt, ma szociális otthon működik benne, így a látogatók csak messziről gyönyörködhetnek benne. Főleg ősszel felejthetetlen látvány a kastélyhoz vezető gesztenyefákkal övezett út. A kastélyt körülölelő sziklákban sok kis barlang van, ha a túrázni vágyóknak megjön a kedve el lehet menni felfedezni.

6. ábra: Serényi Kastély

Forrás: https://elherdaltorokseg.blog.hu/2016/11/29/serenyi_kastely_dedestapolcsany

Római Katolikus Templom

A katolikus templomot 1819-ben építették a község feletti sziklára. A templom csak 1873-ban kapott tornyot. A szájhagyomány szerint eredetileg Pálos-kolostor állt a helyén, amelyet valószínűleg a reformáció idején romboltak le. A templom értékes növényekkel van körülvéve, csodálatos innen a kilátás a községre és a távolabbi helyekre.

Bántapolcsányi református templom

A tapolcsányi református templom építésének pontos adata ismeretlen, azonban 1705-ben a megye támogatásával renoválták, 1796-ban pedig jelentős átépítésen esett át. Az úrasztalán olvasható 1696-os dátum azonban a templom építésének valószínű időpontját jelenti. Berendezése a szürke olajfesték alatt a XVII. század második felében festett, tulipán és rózsza mintás díszítés hiánytalanul megtalálható. A templom műemlékké való nyilvánítása folyamatban van.

Dédesi református templom

Dédes már 1576-ban protestáns volt, késő barokk református temploma viszont csak a XVIII. század végén épült, tornya még később. A templom síkmennyezetes hajója félköríves szentéllyel zárul, homlokzat előtti tornya hegyessisakos. A műemlék templomban néhány restaurált mennyezeti fakazetta, a festett fa karzat és a pelikános koronájú szószék őrzi a késői barokk stílusú templom eredeti berendezésének emlékét. E templom a nyári hangverseny sorozatok színhelye.

A Dédesi Vár

„A korabeli okiratok lerombolt várnak (Castrum dirutumnak) említik Dédes várát. Romjairól Szendrei János 1902-ben készített felvételi rajzokat. A rajzok szerint azonban a várnak már ebben az időben is csak olyan kevés maradványa volt, hogy alaprajzát megállapítani nem lehetett.”

Forrás: <http://www.magyartelepulesek.hu/dedestapolcsany/muemlekek.html>

7. ábra Dédesi Vár romjai

Forrás: <http://www.magyartelepulesek.hu/dedestapolcsany/muemlekek.html>

Az 1968-as állapotról így ír egy munkájában Gerő László: *"A várrom négyzetes toronyfala áll a magas, sziklás hegytető kissé elnyújtott gerincén, észak-déli hossz tengellyel. Déli és nyugati kőfala a törmelékfeltöltődéstől is 6 m magasán áll, benne födémek gerenda részei. A gerinc északi végén előbbtől kb. 40 m-re nagyobb falmaradvány, a kettő között ciszternaszerű építmény, részben téglafalazattal. A keleti oldalon külső várfal kiszögellő szakasza kb. 20 m-rel a csúcs alatt az északi oldalon lévő kiszögellésen is falnyomok."*

Forrás: <http://www.magyartelepulesek.hu/dedestapolcsany/muemlekek.html>

8. Néhány szó a Dédestapolcsányt körülvevő falvakról, ahová érdemes kirándulni

Úgy gondolom fontos megemlíteni ezeket a falvakat, melyek mind rövid idő alatt megközelíthetők Dédestapolcsányból, és hozzátesznek a sokszínűségéhez.

Uppony

8. ábra Uppony

Forrás: <http://www.elmenyekvolgye.hu/uppony/>

Uppony és környéke az ide látogató számára több természeti és építészeti látnivalót kínál. A sziklasoros mészkőtömbjeinek apró barlangjaiban, kőfülkéiben, 1949-ben Vértes László, majd 1963-ban Jánossy Dénes végzett ásatásokat. Az ún. I. számú upponyi kőfülke állatmaradványai hamarosan világhírnévre tettek szert, mert ott a jégkorszak olyan szakaszának emlékei kerültek elő, amelyet Európából addig alig ismertek, így az őslénykutatók ezt a földtörténeti szakaszt upponyi fázisnak nevezték el. A régészeti korok leletanyaga is igen gazdag és érdekes. Kiemelkedik ezek közül a kelta aranykincs lelet, amely aransodrony karikákból, díszűkből, láncokból áll.

Uppony határában két várat is találni, azonban történelmi források egyikről sem állnak rendelkezésre. Az egyik az őrt álló Dedevár, a másik a romjaiban néma Földvár. Emlékezetesen szép táj a kanyargó, sűrű erdőkkel borított hegyoldalak. Harmonikusan foglalják keretbe történelmünk e kicsiny faluját.

A község egyik legnevezetesebb emléke a sziklás Eszkála - hegyen magasodó fakereszt. A keresztet 1802-ben állították. A barkó hagyomány szerint az upponyi és a sajónémeti hegyen azért állítottak keresztet, mert „Herkó páter”e községeknél állította meg a kálvinistákat. Ott húzódott a felekezeti tömbök térségi határa, a frontvonal.

Forrás: <http://uppony.hu/html/kirandulasok.foldvar.php>

http://uppony.hu/html/kirandulasok.dedevan_romjai.php

A Lázberci víztározó déli partját lezáró gáton át sétát tehetünk a keleti parton is. Továbbindulva a 23. kéktúra útvonalán egyre magasabbra emelkedünk a tó fölé. Innen láthatóvá válik a tó északnyugati része, ahol az Upponyi szoros található. Egy szűk ösvényen keresztül újra lejuthatunk a víztározó partjára. Visszakapaszkodva az aszfaltútra továbbindulhatunk az Upponyi - szoros legszűkebb része felé. A szorosból kiérve előbukkannak Uppony szélső házai. Az aszfaltúton tovább sétálva elérkezünk egy vegyesboltig. Itt található a kéktúras bélyegző.

Nehéz lenne megmondani, mi teszi vonzóbbá Uppont: a falut kísérő patakocska partján magasodó hegyek meredek sziklafalai, vagy a hegység valamelyik hangulatos csúcsáról elénk táruló felejthetetlen kilátás.

Mályinka

Ha az Északi-Bükk egyik legszebb csúcsáról, Örvénykőről balra letekintünk, a festői hegyek ölelésében pillanthatjuk meg Mályinkát. Több irányból is megközelíthető, annak ellenére, hogy nem vezet rajta keresztül főút. Bán-völgye és Lillafüred felől is csodaszép erdei utakon lehet eljutni a hegyi faluba.

Mályinka történelme is az Árpád-korig nyúlik vissza, bár a falu határában talált leletek tanúsága szerint már az őskorban is lakott volt. Nevének jelentése nem határozható meg pontosan. Egyes források a szláv malina, azaz eper szóból származtatják, mások a mál, hegyoldal, illetve annak kicsinyítő képzővel ellátott alakjából eredeztetik.

Káprázatos fekvése, egészséges levegője, kitűnő vize, a Bükki Nemzeti Park közelsége tökéletes nyaralóhellyé teszi a községet. Turistaházzal rendelkezik, mely a nyári időszakban 20 személy részére biztosít szállást, camping, -illetve sáttábor kialakítása folyamatban van. A túrázás szerelmeseinek ideális célpont lehet a nyugat - borsodi település, amelyen kéktúra útvonal is áthalad. Az ide látogatóknak érdemes megtekinteni a mai napig lakott 1886-ban épült népi lakóházat. A falu határában, a századelőn talált kőkorszaki sír, az egyik legértékesebb e korból származó lelet együttes. A falu nevezetessége még a református templom a haranglábbal. Mindkettő műemlék jellegű. A harangláb mellett kis vízesés látható. Látható még 1930-ban gyártott, ma is működő tűzoltó fecskendő, Hősi emlékmű, mely az I. és II. világháború mályinkai hősi halottainak állít emléket, és a 2001-ben átadott Milleniumi Park.

Forrás: <http://woodyka.hu/index.php/uj/malyinka-49475>

Tardona

„Tardona egy 1192 fős település, melynek területe 1226 ha. A megye középnyugati részén, közúton megközelíthető helység Kazincbarcika és Dédestapolcsány között, a Bükk hegység észak-nyugati lábánál, a faluról elnevezett sebes folyású patak partján fekszik Nevének pontos jelentése mind a mai napig vitatott. Egyik megközelítés szerint a Tar ősmagyar szóból, ill. a hozzáadott kicsinyítő képzőből származik, a másik elfogadottabb álláspont a szláv trdina szóból származtatja, amelynek magyar jelentése szilárd, nem ingoványos talaj.”

Forrás: <http://woodyka.hu/index.php/tardona>

Az első írásos említése az Árpád-korból, 1240-ből származik. Tardona neve aranybetűkkel került be a magyar irodalom történetébe, hiszen 1849 válságos hónapjaiban e település nyújtott menedéket az önkény elől menekülő Jókai Mórnak. A 24 éves forradalmár-író 1849 augusztusa és decembere között négy hónapot töltött el a faluban, amíg folytathatta útját. Ennek az időnek az emlékét őrzi két emléktábla, melyek a református templom, ill. az emlék ház falán láthatók, és a Jókai-ház, mely az egyik legjelentősebb Jókai emlékhely hazánkban. Az író visszaemlékezéseiben mindig nagy elismeréssel szólt a tardonaiakról és a falut körülölelő gyönyörű tájról. Tőle származik a mondás is: „*Ha emberséget akarsz tanulni, eredj Tardonára!*” Kedvelt kirándulóhelyén, a Bükk Örvénykő nevű sziklatömbjének tetején a diósgyőri turisták állítottak emlékoszlopot.

Nekézseny

9. ábra Nekézseny látképe

Forrás: <http://elmenyekvolgye.hu/nekezenseny/>

A település határaiban előkerült régészeti leletek alapján Nekézseny létrejött a korai Árpád-korra tehető. Neve valószínűleg szláv eredetű. Ebben az időben a Rátold nemzetség birtoka volt. Az első írásos emlékek 1415-től fellelhetők, amikor Zsigmond királytól a kazai Kakas és Gyulafi családok kaptak új adományt a már korábban megszerzett birokokra. Ekkor nevét Nekeseny, Nekésenynek írták.

A község határaiban a vasművességnek a középkorból vannak nyomai. Régészetileg megvizsgált bányáit a X-XII. században már művelték. A református templom alapkövét 1816-ban rakták le a falu közepén. Torony nélkül 1822-ben készült el, de az építése 1845-ben fejeződött be. A település jelentős része tájvédelmi körzet.

A falut körbe erdők határolják. A csendet, nyugalmat kereső emberek kiváló túrákat tehetnek bennük. Szilvásvárad sincs messze, amit a gyönyörű tájakon áthaladó vonattal is meg lehet közelíteni. Szelezky Zita színművésznő szülei nekézsenyi lakosok voltak, ezért amikor 1999. július 12-én elhunyt itt temették el a családi sírhelyben. Emlékére emlékházat alakítottak ki. A sírhely szabadon, az emlékház előzetes egyeztetés alapján látogatható.

Mint már említettem a környéken számos nevezetesség megtalálható, ami a felsorolt falvakból is kiderül. Szeretnék még pár programot ajánlani különös tekintettel az aktív tevékenységekre, melyek itt találhatóak, szintén Dédestapolcsánytól nem messze.

Séták a környező helyek kirándulóhelyeire, mint például Kisvár, egy község Szlovákiában. De annak, aki tényleg túrázni jön, elnézhet Kemesnyekő, Ördögoldal, vagy akár Nyírbérc felé.

Túrázási lehetőség akad még a Bükkben is. A Bükki Nemzeti Park, vagy a már említett Kéktúra útvonal. Mályinkából egy órányi gyalogtúrával megközelíthető természeti látványosságok a Bükkben (*Szentléleki templomrom, Bálvány Kilátó, Örvény-kő, Jókai emlékmű, Buzgó-kő, Csondró-völgy szurdok, Kapu-bérc, Odvas-kő, Nyír-kő, Látó-kő (704 m), Köpüs-kő, Odvaskői barlangszállás, Odvas-kő Libanyak, Odvas-kő Féларc*). Az állatok szeretőinek pedig tudom ajánlani a tereplovaglást, gyermek lovas oktatást Upponyban a Vatos-tanyán. Itt bérlet is kiváltható.

9. Szálláshelyek

Dédestapolcsányt nem lehet megemlíteni a Hotel Experience Wellness Élményhotel felmerülése nélkül. Régen Dédestapolcsány Villapark Wellness & Konferencia Hotel néven volt ismert, ekkor egy panzió volt, ám 2011-ben három csillagos élményhotellé bővült. Modern kívülről és belülről is, számos wellness szolgáltatással rendelkezik. Érdeemes megemlíteni, hogy a wellness mellett az ajánlatok között van aktív sportokra is lehetőség, például lovaglásra vagy kerékpározásra. Valamint kezelésekre és masszázásra. Megfelelő azoknak, akik szeretnék kiszakadni a nagyváros zsúfoltságából, de megtartanák az ottani luxust. Az igazi falusi turizmus élményre vágyóknak is tudok ajánlani szálláshelyeket. Különböző kategóriákba sorolva fogok ezekből bemutatni párat.

Dédestapolcsány habár sok szálláshellyel rendelkezik, elég sokat kell kutatni utánuk, főleg ha nem a Hotel Experience Wellness Hotel-ben szeretnénk megszállni.

Találhatóak apartman- és vendégházak, és még egy tábor is. Szálláshelyeket hat kategóriába lehet felosztani. Szálloda, panzió, kemping, üdülőház, turistaszálló, ifjúsági szálló.

Kutatásom során felvettem a kapcsolatot az önkormányzattal Dédestapolcsányban telefonon. A Polgármesteri Hivatal hivatalos honlapja sajnos igen hiányos, ezért megbeszéltünk egy időpontot és személyesen találkoztam a szociális igazgatási főmunkatárssal; Fehérné Balogi Erzsébettel. Az önkormányzaton bejegyzett szálláshelyekről kaptam egy listát, melyeket kategorizáltam, majd táblázatba szedve elemeztem különböző szempontok alapján. A listán szereplő szálláshelyek közül egy sem található meg a www.falusiturizmus.eu-n vagy a Falusi és Agroturizmus Országos Szövetsége honlapján a www.fatosz.eu-n. A legtöbb információt a www.szallas.hu weboldaltól szereztem.

A legtöbb kategóriába nem sok szálláshelyet lehet beírni. A legnépszerűbb kategória a vendégház kategória. Konkrét ifjúsági szálló nincs, viszont összevonva a kemping kategóriával felfedezhető a Bánvölgye Élménytábor Dédestapolcsány és Szilvásvár között. A közelben van még a Boróka Ifjúsági Tábor Szilvásvár és Nagyvisnyó között. Erről a táborról egy ismerőstől hallottam.

Ez számomra azt sugallja több promócióra volna szüksége ezeknek a helyeknek. A Hotel Experience Wellness Élményhotelen kívül közösségi oldalakon, mint például a Facebook vagy az Instagram nem lehet megtalálni egy szállót sem, vagy nagyon keveset. A fiatalabb generáció megszállottja ezeknek a weboldalaknak, ezért szerintem egy kihagyott lehetőség nem hirdetni ott. A dolgozatomban említett környező falvakban is minden szálláshely a vendégház osztályba sorolható, melyeket a www.szallas.hu-n találtam, 3 kivétellel, melyek megtalálhatóak a FATOSZ.hu weboldalon. A Mályinkán található Bíró-Udvar vendégház, és a Tardonán található Countryside Villa, és a Bujdosó Vendégház. Ezeket a táblázatomban mutatom be.

Dédestapolcsány Szálláshelyei:

Szálloda:

Hotel Experience Wellness Élményhotel

Panzió(fogadó):

Borostyán Apartman, Aranykehely Fogadó és Étterem, Dédesvár Apartman

Vendégház:

Gereblye Vendégház, Véndiófa Vendégház, Erdőszéle Vendégház, Rácz Vendégház, Szikla Vendégház, Szaniszló Vendégház

Kemping:

Bánvölgye Élménytábor

Turista szálló:

Lázbérci víztározó faházai

Ifjúsági szálló: Bánvölgye Élménytábor, Boróka Ifjúsági Tábor

	Dédestapolcsány	Mályinka	Tardona	Uppony	Nekézseny	Szoba	Férőhely.
Szállás típusa:							
Szálloda	Hotel Experience Wellness Sz.					28	60 fő
Panzió	Borostyán Apartman					1	9 fő
	Aranykehely Fogadó és étterem					6	13 fő
	Dédesvár Apartman					3	9 fő
Vendégház	Gereblye V.					2	6 fő
	Véendiófa V.					1	5 fő
	Erdőszéle V.					1	4 fő
	Rácz V.					3	9 fő
	Szikla V.					4	11 fő
	Szaniszló V.					3	6 fő
		Bíró-Udvar V.				2	8 fő
		Bükk V.				2	7 fő
			Bujdosó V.			2	4 fő
			Fedáksári V			3	9 fő
			Countryside Villa			9	12 fő
				Öreg somfa V.		5	10 fő
				Két sólyom V.		3	8 fő
					Harka V.	2	4 fő
Kemping	Bánvölgye Élményt.					33	164 fő
	Boróka Ifjúsági t.					30	150 fő
Egyéb szálláshely	Lázbérci Víztorozó faházai					2	6 fő
Összesen:						145	514 fő

Ahogy a táblázatban is látható, 5 település 21 szálláshelyén 145 szoba található 514 férőhellyel. Dédestapolcsány méretéhez képest nagy számnak tartom ezeket. Férőhelyből tehát nincs hiány, ha tudjuk, hol kell keresni őket. Mi lehet az oka akkor a nehezen elérhetőségnek? Legnagyobb akadálnak a kommunikáció hiányát említeném. Ha szorosabb lenne az együttműködés a falvak között egy turisztikai csomagként is eladhatnák és hirdethetnék magukat. Uppony és Tardona 7 kilométerre, Mályinka és Nekézseny 4 kilométerre található Dédestapolcsánytól.

Szolgáltatások:

Legtöbb és legsokfélébb szolgáltatással a Hotel Experince Wellnes Szálloda rendelkezik. A falusi turizmushoz kapcsolódó szolgáltatásaik közé tartoznak a sport és szabadidős tevékenységek; kerékpárkölcsonzés, kerti szalonnasütő helyek, napozókert, biliárd, bográcsozási lehetőség, grillezési lehetőség, kispályás foci, tűzrakóhely. A parkban tavasztól őszi salakos tenispálya, füves focipálya áll a vendégek rendelkezésére. Emellett csapatépítő és családi élményeket és kínálnak, melyek többek között kalandtúrák, ügyességi, sokszor az elmét is megdolgoztató feladatokkal teli próbatételek.

Forrás: <http://wellnesselmenyhotel.hu/>

A panziókban mind közös, hogy megtalálhatóak ugyanazok a programok. Lovaglás, sétakocsikázás, horgászás, túrázás. Legtöbbjük viszont a falubéli vagy a közeli falvak programjait ajánlja, mivel nem szerveznek saját rendezvényeket. Ezek a programok legtöbbször túrák közeli tanösvényeken vagy országos túraútvonalakon. Aktuális rendezvények reklámozása is előfordul gyakran.

Vendégházakra is többnyire ezt lehet elmondani. kivéve, hogy ők jobban kihangsúlyozzák az étkezési lehetőségeket, melyek általában kültéri bográcsozási és grillezési lehetőségek.

A többi szálláshely szintén az aktív turistákat vagy pont ellenkezőleg a pihenésre és kikapcsolódásra vágyókat szólítja meg programkínálatával. A táborok esetében az általuk szervezett programok az igazán megnyerők.

Programjaik között szerepelnek:

Növények, állatok, gombák, kőzetek, talaj, felszínformák, barlangok, természeti környezet, természeti jelenségek felfedezése. Közösségi játékok, helyi településismeret. hagyományok, kézműves foglalkozások.

Forrás: <http://borokatabor.hu/>

Mindegyik szálláshely rendelkezik WIFI-vel és elérhető az internet. Könnyen megközelíthetők. Nem csak személygépkocsival való parkolásra, de buszparkolásra mindenhol van lehetőség, vagy a közelben vagy saját parkolóban.

A Bánvölgye Élménytábor saját programjai:

Sportolási lehetőségek:

- kerékpárkölcsönzés (2.000 Ft/nap)
- tenisz (1.000 Ft/fő/óra);
- salakpálya
- kézilabda kapuk
- 2 db kosárpálánk
- röplabda

Egyéb szolgáltatások:

- Bográcsolási és grillezési lehetőség
- Pisztrángsütés nyárson vagy grillezve (2.000 Ft/fő)
- Lovaglás Nagyvisnyón, Dédestapolcsányban, Szilvásváradon, ill. helyben
- Horgászat (Lázbérci-tó, Nagyvisnyói-tavak, Tardonai-tó)
- Túravezetés 10 főtől (Gyalogtúrák a Bükkben, 400 Ft/fő)
- Kerti tó (fürdésre, úszásra, strandolásra)

Kirándulási és programlehetőségek:

- Bükki túravonal: Élménytábor-Dédesi várrom-Bálvány szikla-Bánkút-Nagyvölgy-tábor (kb. 20 km)
- Nagyvisnyón: Mihalovics bánya, református templom, katolikus templom, cserépedény kiállítás
- Lázbérci víztározó: Szalamandra tanösvény a tó mentén
- Kirándulás Szilvásváradra (Szalajka-völgy, kalanderdő, Kalapati kilátó)
- Kirándulás Egerbe (Dobó István Vármúzeum, strand, stb.)
- Egri Cool-túra – kulturális és interaktív-városfelfedező program

Forrás: <http://www.elmenytabor.com/szolgalatasaink/a-tabor-szolgalatasai>

10. Összefoglalás

Záródolgozatomban igyekeztem betekintést adni Dédestapolcsány és a környező falvak falusi turizmusába. Sok új és eddig számomra ismeretlen lehetőséget felfedeztem melyeket alapos tanulmányozás után elsajátítottam, hogy a tudásomnak megfelelően adhassam majd át, és így egy teljes és kerek záródolgozatot kapjak majd belőle. Magyarországon rengeteg hasonló település található, de mégis egyedinek mondanám ezt a helyet a régre visszanyúló történelmével, melyeknek mai maradványai fontos szerepet játszanak a község mai életében is.

Egyértelmű, hogy fontos az ittenieknek a hagyományok továbbadása és megőrzése, amely a falusi turizmus szíve. Ez szerintem a fő ok, amiért ide látogatnak az emberek nagyvárosokból. Tökéletes helyet biztosít azok számára, akik pihenésre vágnak vagy kiszakadnának a szürke mindennapokból. Egyetlen kritikám azzal kapcsolatban lenne, hogy habár a község könnyen megközelíthető az autóval és térképen is jól átszik merre van, - és aki egyszer megtalálja biztos, hogy emlékszik rá merre volt és mit látott, - az interneten nem sok információ található róla. A www.dedestapolcsany.hu, elárulja a látogatóinak a község történetét, de nem ad lehetőséget szálláshelyek keresésére vagy turisztikai intézmények elérhetőségére sem. A gyakorlatomat a Ruda-park Nonprofit Kft-nél töltöttem Rudabányán. Itt is nyilvánvaló volt, hogy hiába az önkormányzathoz tartozik ez a létesítmény, kevés volt a kommunikáció a kettő között. Úgy látom a kommunikáció és az együttműködés a legfontosabb. Több vendég volt, aki miután bejött elmesélte, hogy találta meg a parkot és a legtöbb esetben a Facebook weboldalt említették.

Dédestapolcsány szerintem hatalmas előnyre tenne szert, ha a világhálón jobban elérhető lenne. Egy példa erre az lehetne, hogy Facebook oldalt hoznak létre a dédestapolcsányi önkormányzatnak, ami egybekapcsolhatja szálláshelyekkel vagy akár a Tourinform Irodával. Ezek létrejövetele és folyamatos frissítése új magaslathoz emelheti a dédestapolcsányi falusi turizmust.

„Hazai eredmények tekintetében Magyarországon már több mint 5 millióan használják a különböző közösségi média platformokat. A magyar internetezők 89%-a ráadásul mindennap internetezik.”

Forrás: <http://www.rgstudio.hu/kozossegi-media-szamokban/>

Egy 2017-es felmérésből kiderül, hogy több mint 5 millióan használnak közösségi portálokat, és az is kiderül, hogy a Facebook a legnépszerűbb országunkban. Más hirdetések, - legyen az újságban vagy televízióban – kisebb tömegekhez juthatnak el.

11. Irodalomjegyzék

Felhasznált irodalom:

1. Dr. Wachtler István 2007.: Falusi turizmus
2. Geomédiai Szakkönyvek 2000.:A fenntartható turizmus fejlesztése
3. Kovács Dezső 2003.: A falusi turizmus hagyományai

Egyéb segédletek:

www.dedestapolcsany.hu

www.uppony.hu

www.malyinka.hu

www.tardona.hu

www.nekezsény.hu

www.iranymagyarorszag.hu

www.travelminit.hu

www.utazzitthon.hu

www.szallas.hu